

Szerkesztőiroda:

Nagy-Beeskerek,

Zapolya utca 1-ső szám.

hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybeeskerek, Zapolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Előfizetési árak:

Egész évre ———— 12 .

Félévre ———— 6 .

Negyedévre ———— 3 .

Egy óra ———— 1 .

— Egyes szám ára 4 kr. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadják el.
Azonkívül az összes hirdetés-
irodáknak.

Megjelenik mindnap

vasár- és ünnepnapok kivételével.

Nagybeeskerek, 1898

XXVII. évfolyam, 79. szám.

Csütörtök, április 7.

A szent sir.

Nagybeeskerek, Április 7.

A kereszténység e nagy ünnepén Róla kívánunk mi is megemlékezni, a divinált elméjű, szelid lelkű názáretitől, a ki jázsolban született, keresztifán halt meg, mindenkit szeretett, mindenektől üldözött, s holtá után az apostoli hitvallás szerint „szállt alá poklokra, harmadnapon föltámadt, mennyekbe ment föl s ott ül a mindenható Atya jobbjára felül, — a történelem szerint pedig tanításaival lélekben bejárta s meghódította egy új civilizáció teremtésével a kerek világot.

Megrázóbb tragédia nincs a földön, mint az ő életsorsa volt, hatalmasabb epopea nincs, mint az ő világhivatása.

A szegény názáreti zsidó ács s a jámbor galileai szűz hajlékából a pusztába, a hegyre, a Genezaret partjára a Jordán mellé, a Tábor gerincére megy vándorló néptanítóknak, rabbinak, földművelők, halászok és pásztorok közé. A nép fia adnak neki szállást, megosztják vele élelmüket, hogy szavát hallhassák, keze érintésében részestüljenek. Mert hívős hír vette őt körül, csodák történtek, a hol megjelent s minden tette jótétemény volt. Ki házát, ki mesterségét hagyta oda, hogy e Messiást követhesse a szegénység és erkölcs tiszta ösvényein. S ő fáradhatatlanul járta a falvakat, terjeszteni az új propagandát, melynek alapelve: a hivatásos élet megvetése, minden ember szeretete volt, hogy Isten félelmében egyesítsenek, a ki előtt mind testvérek vagyunk.

Híre terjedtével a városok figyelme is hozzáhajlott. Antiochiától Jeruzsálemig mindenütt hívták az új prófétát, szegényeknek nyelc boldogsággal vigasztalóját, betegek orvosát, minden sujtottak testi s lelki gyógyulóját. S ő bejárta gyalog vagy öszvér hátán Palesztina összes tartományait: Galileából átmegy Szíria déli részébe, le Judeába, megfordul a szamaritanusok földjén, Phönícia szélén; predikál

a zsinagógában, piacon, pusztán és hegyen, egy-egy hitközségnek meg az 5000 nek. Tanítása megnyitja Isten országát minden megtérőknek; a poklos meggyógyul tőle, a publikánus Istent dicséri, a szamaritanus testvérré, a bukott nő hitvallóvá lesz.

S a Messiás hírével megsokasodnak ellenségei. A zsidó hierarchia, melynek az írástudók, farizeusok, szadduceusok és egyes népoktató rabbikkal szemben a zsidó nemzeti egyházat a szerteszakadástól megvédelni amugy is nehéz volt, — az új próféta népszerűségétől megremegett s gyűlölte őt, mint aki a régi nemzeti vallás helyébe egy újat, egyetemes, az egész emberiségre kiterjedőt akart állítani. Mikor pedig népszerűsége Jeruzsálemre is kiterjedt s a husvétii ünnep előtt bevonult a szent városba, hogy a népszerűt vállain folytassa művét: bevádolták a római prokonzulnál politikai tüzelmekért a szabad zsidó királyság helyreállításáért s ujjongtak mikor Pilátus a rendes perutra utasította az elfogott názáretit.

A perben ellenségei ültek fölötte törvényt s halált mondtak fejére. A mester szeliden türte a vesszőzést, a töviskoronát, a Golgota utat s a megfeszítettség kínjait.

De az eszme, az emberiség nagy eszméje, s a humanitárius szeretet nagy érzése e halál után kezdte diadalutját a világon. Nemcsak Judea hagyományos exclusiv törvényei nem bírták akadályozni, hanem a nagy római imperium ereje is kevés volt hozzá. Összeomlott a caesarok birodalma, a hatalmas Rómába a szegény názáretinek földi helytartója vonult, civilizatorius hivatással állította meg a népvándorlást, részt vett a modern uralkodás alapzatainak kiépítésében, őt világrészre terjesztette ki a kereszténység szervezetét, túlélve világháborukat, birodalmak s nemzetek eltűnését, forradalmak pusztításait, alkalmazkodva a korszellemhez minden időkben: császárok kényuralma, konföderációk ingadozása, alkotmányok

vegetációja és szociális demagogiák idején egyaránt.

Kétezer évet készül immár a názáreti Jézus propagandája betölteni. Sok csapás érte, ahányszor letért a mesterszabta egyenes útról, de missziója ma is ép és teljes, mert a szeretet ma is a legfőbb hódító hatalom, erre mindig szükség lesz, s a kereszténység soha nem szűnhet meg hivatását szolgálni, amíg a szeretet ügyét szolgálja.

Gondoljátok meg ezt, akik a kereszt nevében a gyűlölet ígét hirdettek, az ur egyházából a földi hatalom megszerzésére spekuláltak és az Isten békéje helyett a sátán propagandáját szolgálják.

A szent sir békéje indíton meg, ti keresztény írástudók, katolikus farizeusok, hitbizományos szadduceusok, főrendű aranygyapjas Pilátusok; ne legyetek a szeretet vallásával a szelid názáreti Igének, a jóságos Istenembernek újabb megfeszítői, mert ki „ott ül a mindenható jobbjára felül, — onnan lézen eljövendő: itélni eleveneket is holtakat.“

B. P.

A honvéddalbirák szaporítása. A honvédelmi miniszter előterjesztésére — mint értesülünk — a király megengedte, hogy a honvéddalbirói tisztikar tényleges állománya ötvenre, tartalékos állománya harminc hadbíróra és a díjas hadbíró gyakorlatok állománya hatra fölemeltesse. Együttal azt is megengedte a király, hogy a tényleges állományu hadbíroknak az egyes rendfokozatokra való újabb felosztása eszközöltesse.

Az autonomisták győztek. Fiume, Április 6. Ugy történt, mint azt már jóval a választás előtt sejtették az informáltak. A liberálisok kizárnak tekintették, hogy többségük lehessen és azért tartózkodtak is a szavazástól. A választás különben a lehető legcsendesebben folyt. 1314 szavazó közül csak 474-en járultak az urnához. A legtöbb szavazatot Derencini, Kollen és Kuscher kapta. Ez eredmény után világos, hogy a polgármesterválasztásnál is csak autonomista lehet a győztes.

A „TORONTÁL“ tárczája

Szivárvány.

A „Torontál“ eredeti tárcája.
Írta: Szabó Károly.

A nap még csak félig bukott fel a hegy mögül. Fényes sugarai keresztül röppennek a föld felett; resketve fűrdnek meg a hűvös harmat kristály csöppjeiben, melyekből ragyogva sugárzik vissza a természet mosolygása. A harmattól nehéz lombok terhe alatt meggörnyed a vékony ág s aláhajolva gunyaszt, mintha még nem ébredt volna fel éjjeli szendergéséből; a virágok vissraventák szirmaikat; mintha a himszálakat s a gyöngye bibét akarnák megóvni az éj hűvösségétől, melyek ez illatos lundoirban még mind bódító és mámoros álomban szundikálnak. A meleg sugár lágyan érinti a finom szirmokat, keresztül szubán a lombok között s mint az édes anya gyöngéd csókjaival pihenő gyermekét, úgy ébreszti fel e fény szeretete melegével a tenyészetet. Meging a galy, mintha lebénuló szellő futna rajtuk keresztül, kipattan a bezárt szirm s az ébredés pillanata egy bübajos képet rajzol köröskörül. A nyíló virágok százféle tarka színben pompáznak, gyöngye szirmokon csillogva vibrál a tiszta harmat, mint egy milliárd apró szivárvány káprázatos ragyogása.

Terjengő széles levelek alól játszva lebben elő a pillangó. Követi a másik, harmadik, százdik, ezredik. A kékesárnyuak nyüzsgő tábora sietve röpködi körül a fekete nadály rózsaszínű bokráját, melynek töcsére mézédés nedvvel van telítve csurranásig. Fehéresen pettyezett szárnyait kéjjel lebegti, míg az édes nedűt szopja.

Lassu uszó tempóval repül a fecskéfarku. A villás ágak közül csodaszép színekből alkotott mozaik ragyog, mely mikroszkopikus porokból van lerakva a szárnyak szélének szabályos csipkészetére.

E lepke a legszebb valamennyi közt, de legvadabb és legkacérabb is. A nappali lepkék királya, mely életét és méltóságát egyaránt gondos vigyázzal óvja.

Szabálytalan ügytelenséggel repkednek a fehérek. Játszva kergetik egymást halmon és bokrokon keresztül, szárnyaiknak fehér zománca rátapad a fűre, lombra, a mint gondatlan kedvteléssel hozzá döngölődnek, s ott csillognak mint egyszerű tiszta ékszer, melylyel a puritánok is lehet cifrázkodni.

Gyors ütemszerű mozdulattal szurran a szitakötő. Sebes szárnyalását alig bírja követni a szem s tompán zug a lég, a mint reszkető szárnyakkal metszi azt keresztül. Patakok és tavak környékén nőtt sás felett szeret leginkább tanyát ütni, hol a vízi virágok kelyhét rabolja meg, vagy a nád metsző levelein tart rövid pihenőt gyors utjában. Átmetsző szárnyait esernyi czer ér keresztet, fényes zöld szemei s acél

színű torja és potroha szinte szikrázik a verőfényen. Egy-egy pillanatra rácsap a virágos mezőre, hol a kékek, a sárgák, a fecskéfarkuak és a fejérek csoportja imbolyog s a fényben összegombolyodva egy eleven szivárvány ragyogó képét tünteti fel.

Megmozdul a mező, megeszattan az erdő. A sötét lombok alól, a partszakadékokból csioseregve száll ki tollászokdai a madársereg. A himek tarka tollazata fehér, fekete, zöld, sárga vagy piros színekben tündöklök, a mint felborzolva rázzák le magukról az éj nyirokját és az álom zsibbadását.

A fény, az illat, a szín: a lágyan hullámzó elhaló és ismét megújuló hangok csendülése, egy elevenen lüktető szabad élet isteni gyönyörűt tárja elénk, a melynek hatása alatt a szív érzelemmel, a lélek indulatokkal telik meg, melynek szépsége leköt, mint a hívőlet, varázsa elnémít, mint az áhitat apostolának gondolata „mi volnék én Uram, ha ennyi szépségért nem imádnálak.“

Megfigyeltétek-e a természetet teljes pompájában? Észrevettétek-e, hogy a művészet minden titka, melyet az ember zsenij megfejített és a világ gyönyörökdötetésére előnkbe varázsoit, mind benn van e csodálatos, e harmonikus szépségben.

A nap magasra hágott. A reggel hűs lehelletét tikkasztó rekkenőség váltotta fel. A távoli hegyek mögül tarajos barna felhők emelkednek felebb felebb. Lassu gomolygással verődnek össze

A hivatalos melléklet 75. számával.

HIREK

Tájékoztató.

Április 11. Torontálvármegye diágyűlése.
 Április 12. A Torontál. orvosgyűlését közgyűlése.
 Április 12. Közigazgatási bizottság ülése.
 Április 24. A jót. nőgyűlést évzáró ülése.
 Április 27. Városi közgyűlés.
 A villamos világítással ellátott gőzfürdő reggeli 6 órá-tól nyitva van: nők részére kedden és pénteken délután 5 óráig; ugyanezen napokon urak részére este 6-8 óráig.

— **Torontálvármegye inségségélyző bizottsága** ma délelőtt Rónay Jenő főispán elnöke alatt tartott ülésében a beérkező inségségek részére 500 frt segélyt szavazott meg.

— **Kinevezés.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter Kiss Rózát a módosi állami óvodához óvodásnék kinevezte.

— **Halálozás.** Vettük a következő gyászjelentést: Özv. Paál Józsefné szül. Papp Klára és gyermekei Erzsébet, János, Róza, Ilonka, valamint alulírottak nevében szomorodott szívvel tudatják a szerető férj illetve atya, nagyatya és rokon Paál József gazdatisztnek élete 67. évében rövid szenvedés után 1898. év április hó 6-án délután 4 órakor történt gyászos elhunytát. A kedves halott bült tetemei április hó 8-án délelőtt fogtak a német eileméri róm. kath. sírkertben örök nyugalomra helyezni. Német-Ellemér, 1898. évi április hó 7-én. Az örök világosság fényeskedjék neki! Róza Sándor, vő. Paál Jánosné szül. Haslinger Erzsébet, meny. Róza Sándor, Róza Erzsébet, Róza Mihály, Róza Béla, Róza Aranka, Róza Piroška, Paál Ilonka, Paál Margit, unokák.

— **Gátszakadás.** A „Südungarische Reform“ távirati értesítése szerint a Gattaja-vojtéki vasutvonalon Gattaja állomáshoz közel 20 méter hosszúságban az árvis keresztültörte a Berzavatóltást. Azonkívül még két helyen történtek kisebb átszakadások. A vonatok csak az utasok átszállása mellett közlekedhetnek.

— **Beszakadt kripta.** A szomszédos O-Becsen — mint T. Becséről írják — tegnap a régi róm. kat. temető területén szántogatott egy gazda. A mint a lova húzza-húzza az ekét, egyszerre csak elnyeli a föld. Szegény gazda ijedtében azt se tudta, mitévő legyen. Hányta-vetette magára a keresztet, mert azt hitte, megnyit a föld s a rossz szellemek vitték el lovát. Nemsokára többen odasiettek a szomszédok közül s akkor derült ki, hogy egy régi sírbolt beszakadt s az nyelte el a lovat. Szegény párát nagynehezen kiszabadították a halottak birodalmából.

— **Országos tanító-gyűlés.** Az állami tanítók országos egyesülete megalakulása óta tegnap tartotta első közgyűlését a fővárosban, a tagok élénk részvétele mellett. A közgyűlést Kozma László elnök nyitotta meg, ki beszédeben rámutatva az állami tanítók rendkívüli kötelességeire a szocializmussal szemben, megemlékezett a 48-as események félszázados évfordulójáról és indítványozta, hogy kéressék fel a miniszter arra, miszerint az ország minden részéből egybegyűlt állami tanítók hódolatát a trón szalmolyánál tolmácsolja. (Lelkes éljenzés) Eután Halász Ferenc miniszteri tanácsos mond köszönetet az állami tanítóknak önfeláldozó munkájukért és kilátásba helyezi a tanítók

a láthatár felett s sötét takaróként fedik el az izzó napot. Szellő se lebben s mégis tompa zugás hallatszik.

A felhőtől lenyomott meleg lég kábulatba ejt; a lomb összecsugorodik, a virág lankadtan meghajol, a harmat párázata magasán kavarg. Nesztelenül húzza meg magát a madár a lomb között, a pillangó a levelek alján. A táj sötét lesz s a fényű, ragyogó szivárványos világ kialszik.

A haragos felhőtömeget egyszerre cikázó villám hasítja szét, mit mély tompa dörrenés követ, mintha jeladás volna a zuhogó zápor esőre, mely kezdetét veszi. Meglebbennek a felhő sötét szárnyai, mozgásba hozzák a levegőt, mely csendes és nyomasztó hallgatásából viharosan zudul fel s bembölvé süvölt végig a természet pompája felett.

Kövr esőcseppek gyéren koppannak a fűre, a levélre; majd apróra szakadva sűrűn zubannak alá s az elfulladt növényzet újult erővel ismét felvirul.

A felhő megreped. E nyíláson a végtelenség szelid kékje dereng le az üdült vidékre. A nap sugarai átszűrődnek a gyérült fellegeken, s a háttérben hatalmas izevzette megjelenik a hétszínű szivárvány: a megengestelődött Isten kijelentése, az igazság és szeretet győzelmeinek diadalive.

fizetésének rangfokozat szerinti rendezését. Következett Havas Pál dolgozata a tanítóképzésről, mely szerint a tanítóképző első 3. évfolyamában a középiskola szaktárgyait dolgozza fel és csak a 4. évfolyam legyen pedagógiai irányzatú. A közgyűlés az előadásban kifejtett elveket csekélyebb módosítással magáévá teszi. Hidvégi Aurél előadását az állami iskolák gondnoksági számára készült utasítások hiányairól szintén elfogadja a közgyűlés, de Halász osztálytanácsos kifejtéseire, melyek szerint a polgári iskolák 2 év múlva ugys különválasztatnak az elemi iskoláktól, a közgyűlés elhatározza, hogy akkor fogja ebbeli javaslatát benyújtani. Ezután Benedek Mihály alapszabálymódosításokat ajánl, Józsa Dániel pedig lelkes felhívást olvas fel, melyben a tanítóképzést tömeges névmagyarosításra szólítja fel. Az évi költségvetés megállapítása után megejtett tisztújításnál a közgyűlés újból Kozma Lászlót választja meg elnöknek. Az egybegyűlt tagok ezután a fehér asztalnál pihenték ki a gyűlés fáradalmait.

— **Az interparlamentáris konferencia.** A IX-ik interparlamentáris konferenciát Lisszabonban fogják megtartani és pedig szeptember 29-én, 30-án és október 1-én. A konferenciára, a melyet az internacionális újságírókongresszus előz meg, a magyar tagok Dessewffy Arisztidnál, a képviselőház háznagyja hivatalnokánál jelentkezhetnek. Lisszabonban már nagyban készülnek rá, hogy a konferencia tagjai minél fényesebb fogadtatásban részesüljenek; a fogadó-bizottság élén a portugál törvényhozás mindkét Házának elnökei állanak.

— **A szerbek egyházi hangversenye.** Az olaszoknál divik az a kedves szokás, hogy a nagyhéton operák helyett oratoriumokat adnak elő a színházakban, sőt nem egy vendéglőben a legújabb áriák helyett a Stabat mater hervadhatlan szépségű dallamaival mulattatják a közönséget. Helyese-e ez vagy sem, ez iránt eltérők a nézetek. Sokan, úgy látszik Nagybecskereken igen sokan, a vallás profanizálásának tartják azt, ha a templomnak szánt énekeket a színpadra viszik. Mi más nézetben vagyunk. Azt tartjuk, ha Istent énekekkel dicsőítik, történnék az bárhol, megszentelik és felemelik azt a helyet, a hol elhangzott e dal. Nagyon sajnáljuk, hogy ezt a nézetünket igen kevesen osztják, amire onnan vélünk következtethetni, hogy a szerb egyházi énekkar tegnapi hangversenyét meglehetősen üres ház előtt adták. Pedig a hangverseny jobb sorsot érdemelt volna. Kifogástalan precizitással énekeltek az egyes karokat, melyek között néhány igen nehéz volt, s mi csak gratulálhatunk az egyet új karnagyának Matyehovsky urnak az elért erkölcsi sikerért. Annyival szívesebben hallgatjuk a szerbek hangversenyét, mert vidéken csak a férfialárdák ismeretese s mi igen ritkán jutunk abba a helyzetbe, hogy egy összevágó vegyes karban gyönyörködhesünk. A kicsiny közönség igen hálásan viselte magát s minden egyes számért zajos tapsokkal jutalmazta a derék énekeseket s főleg a lelkiismeretes, képzett karmestert. Az egyházi hangversenyek eszméjét a katolikusok figyelmébe is ajánljuk.

— **Elnémult harangok.** A nagyhét sötét, gyásznapijai elérkeztek. Ma délelőtt jelnémultak a harangok. Zengő nyelvök nem szól bele az élet köznapi szibájába, az ércöblök bongó dallama nem száll át a légen s nem szárnyal be a szivekbe, hogy áhitatot ébresszen azokban. Nem kell a hétköznapi szibaját a harangok csengő szavának szétosztani. Megszűnt az magától. Ünnepe van. Nagy ünnep. Nem kell áhitatot ébresztenie a szivekben. A szívek a Megváltó nagy tragédiájának égi mythosával vannak eltelve. A kereplő zörgő nyelve hirdeti a jelt, mit máskor a zengő ércnyelvek szoktak szétárasztani a messzeségbe le, a földön járó embereknek. Elnémultak a harangok. A csendes mélasága illik a gyászhoz s a szegényes kereplő szó illik a szomorúság hangulatához. A harangok ma Rómába mentek...

— **A nagybecskereki munkás, képző-és társas-egylet** vasárnap f. é. április hó 17-én egyleti helyiségeiben (Ellmer-féle vendéglő) világpostával és zártkörű táncvigalommal egybekötött vig-estélyt rendez. Belépti díj: személyenként 50 kr. (A tagok felét fizetik). Kezdeté esti 8 órakor. A műsor a következő: 1. „Szeretem a nőket“, vig elbeszélés Lorin Györgytől, előadja Nagy Károly ur. 2. „Jetet kommt's ur d'rauf an, ob er 's aushalten kann“, couplet Lehner F-től, éneklő Csókás Antal ur. 3. „Der Herr Simon“, solo tréfa ének Hornig J. től, előadja Paul

János ur. 4. „Zeitungs Duett“, közkívánatra másodsor adatik, éneklők Jung Jakab és Michael Jakab urak. 5. „Fogadás“, vig elbeszélés, előadja Haverland József ur. 6. „Wir können net, weiter vor lauter Lachen“, duett Sioly J. től, éneklők Jung István és Csókás Antal urak. 7. „Abendfeier“, négyeskar Kreutzer C. től, éneklők Michael Jakab, Jung István, Jung Jakab és Poseavatz Lajos urak. 10 óra után tánc.

— **Eltitkolt alapítvány.** Az újvidéki Zasztava legutóbbi számában a szerb kormányról a következő leleplezéseket közli: Egy durgadag szerb polgár, Todorovics Velimir testamentumában nagy alapítványt tett szerb kulturális célokra és végrendeletének végrehajtójává a szerb állami tanácsot nevezte ki. Todorovics végrendeletében arra kötelezte a szerb kormányt, hogy testamentumát legkésőbb egy hónappal az örökhaló halála után a szerb hivatalos lapban: Srpske Novine-ban tegye közzé. A szerb kormány nemesek hogy nem tette meg a hagyományozónak ezt a kívánságát, sőt mindezeideig az állami tanácsot sem értesítette Todorovics nemes rendelkezéséről, holott a záros határidő már régesrég letelt. A Zasztava most nyitlan kérdi a szerb kormánytól, hogy mi lett a kulturális célokra szánt pénz?

— **Kedvezményes vasúti jegyek.** A törvényhatósági tisztviselők tudvalevőleg az állami tisztviselőkhöz hasonlóan féláru menetjegy váltására jogosító arcképes igazolványokat válthattak. A belügyminiszter most leirt a törvényhatóságokhoz, melyben az évi igazolványok 1 frnyi bélyegkötelezettségét jövőre elejti, ellenben az 50 krnyi beadványi bélyegilletéket továbbra is fentartja s pedig olyképpen, hogy az illeték megfelelő bélyegjegyekben a kérvényre ragasztandó. Az arcképes igazolványok kiállításáért, illetve azoknak a következő évre való újbóli érvényesítéséért fizetendő 40 krnyi kezelési költség ez által nem érintés, továbbra is fentartatik. Ehhez képest elrendeli, hogy jövőben az illeték igényjogosult tisztviselőktől csak 50 kros bélyeggel ellátott kérvényt fogadjon el s azok visszatartásával, összesített jegyzékben küldje föl a tisztviselők igényjogosultságának elbírálásához szükséges adatokat.

— **A hetedik parancsolat.** Közeledvén a szent Husvét ünnepe, mondák vala Roschul Gyóka, Arschinov Gyóka és Gruin Pája, hogy nem jó az embernek sonka nélkül lenni. Pénzért pedig csak az szokott venni, a kinek van pénze, s minthogy a fentiszteit három urat a lehető legjobb akarattal sem lehet töképezeneknek nevezni, elmentek hozni onnan, a hol van. Ez a megtisztelt ur Weiterschan János volt, a ki egy szép reggel szomorodott szívvel vette észre, hogy 8 sonkája és 4 oldal szalonája hiányzik a kamrából. Gruin Pája azonkívül elemelte Csvein Szávanak két lóra való szerzősámát. A rendőrség most jött rá e turpisságra s letartóztatta mind a három jómadarat.

— **Februári házasságok.** Érdekes statisztikai adatokat közöl a február hónapban kötött házasságokról a központi statisztikai hivatal. A farsang hatása — most is, mint minden év ugyanezen hónapjában — erősen kifejezésre jutott a februári házasságkötések nagy számában. Mig ugyanis január hónapban 15,000 házasságot sem kötöttek, februárban több mint 26000 házasság jött létre (— magában Budapestben 679) Ez a szám, amelyben a vidék részesedik legerősebben, a múlt év ugyanezen hónapjában kötött házasságok összes számához képest jelentékeny — több mint 2600-ra menő — csökkenést mutat. Az egyes országrészek közül relative is, abszolúte is legtöbb házasság a Dunántul jött létre, aránylag a legkevesebb a Duna Tisza közén. Aránylagosan a legtöbb házasságot Fogarasmegyében kötöttek, a legkevesebbet Békésben. Törvényhatósági városaink közül a házasságkötések számaránya tekintetében az első Szeged, az utolsó Nagy Várad. Vegyes házasság volt 2447. A keresztény-zsidó házasságok száma 27, és pedig 14 esetben zsidó vőlegény vett el keresztény leányt, 13 esetben pedig zsidó leány lépett keresztény vőlegénnyel házasságra. A születendő gyermekek vallása iránt 424 esetben jött létre megegyezés — az összes vegyes házasságoknak 17.33 százalékában — még pedig az esetek többségében (55.90 százalékában) az anya vallásának javára. A legtöbb megegyezés — szám szerint 278 — a római katolikus vallásnak kedvez, a református fél javára 73, az ágostaiára 30, a görög katolikusára 23, a görögkeletire 18, az unitáriusra 1 megegyezés létesült. A 27 keresztény-zsidó házasság közül 8 esetben jött létre megegyezés, a születendő gyermekek vallására nézve, ezekből 1 szől a zsidó, 7 a keresztény fél javára.

— **A görög király merénylet.** Említettük már, hogy az atheni törvényszék halálra ítélte Karditsit és Georget, a kik merényletet

követek el a görög király ellen. Mint most Athénból táviratozzák, a merénylők az areopághoz felebbestek a halálos ítélet ellen.

Fővárosi divatlevél. Divat ő felsége, a ki nem is tudom hány esztendeig el volt a sima szoknyaformával, ma egyszerre úgy találja, hogy ez túl egyszerű, sőt nagyon szegényes. De minthogy az utcai ruhák szövete rendszeresen nehéz és türethetetlenül megnehezítené, ha még fedrot is tennének rá — de fodornak muszáj lenni — hát kitalálta magának a szerpentin-fodorral toldott szoknyát. Ez a szerpentinfodor elől alig 30-40 cm. magas, hátrafelé asután a szoknyának legalább a fele hosszágig ér és rendszeren paszománndisz vagy sima pántdísz alatt van a szoknyához toldva. Hogy szép, formás, puha redőkben simuljon az alakhoz, hát nem béleljük kemény léször, gáz, vászon és tudja a csuda mi mindezzel, hanem teljesen belés nélkül engedik egy megfelelő hosszúságu, ha csak lehet, selyem alszoknya fölé borulni. A ki az eleganciát a takarékosággal óhajtja egyesíteni, az egy széles selymfodorral toldja meg a lészter vagy szatén alsó szoknyáját.

De nem kell ám azt hinti, hogy eazel a sima szoknya teljesen kiment a divatból. Oh nem. Van annak annyi kedvelője és pártfogója, hogy biztosra veszem végleges győzedelmét még a szerpentin volános szoknya fölött is. A nehezebb angol kelmékből varrott tavaszi ruhák világos posztó, covert-coat és sevióbból például csaknem kizárólagosan sima szoknyával készülnek. Ezeket még többnyire keményen bélelik is, noha lehet ezeket külön szoknya fölött puhán hagyva viselni, de a másik forma étára alkalmasabb. Az ilyen angol szoknyához nélkülözhetetlen a kabát, a mely ma még a legszébb alakon sem készül egészen testhez állónak, legalább az eleje egyenes vagy félbő. A kabát alatt selyem vagy ha melegebb az idő, batiztbluz járja. Az orosz divat a milyen általános volt, úgy látszik, hogy olyan tünékeny is leszen.

Felöltőnek tavaszra a leányok csaknem kizárólagosan kabátot viselnek, a höpények, gallérok megmaradnak az asszonyoknak. Ha egész kosztümruhát varrat valaki posztó vagy covert-coatból, akkor természetesen a szoknya és kabát egy kelméből valók, de ha csak kabátot vessz vagy varrat hát inkább hajlik a divat a nagyon sötét, legtöbbször tiszta fekete szín felé. Mint nagy luxust említhetem meg a tavaszi kabátok hajtókáját, a mely manapság akár világos, akár sötét legyen a kabát, fehér selyemből készül, még pedig nem is simán, hanem tarajosan, bodrosan vagy zsinórtétét fölé ráncba húzogatva. Azért mondom ezt nagy luxusnak, mert természetesen gyorsan piszkolódik és akkor rögtön frissel kell pótolni.

A tavaszi ruhák kelméje a régi és új sima angol szövetek mellett, a csikos, de nem hosszában, hanem keresztben csikos kelme, mindenféle, kissé tán nagyon is világos színben. Láttam drap és fehér, kék fehér, zöld fehér, rózsaszín-fehér csikosat. Nagyon kényes divat mindenkinék, a ki nem nagyon nyulának. Ova intem tőle Eva anyánk gömbölyű leányait.

A drészebb látogató vagy zsurozó ruhákön uralkodik a gyöngy, paszománt és bodordisz, a derékon a legklasszikusabb formájú és szövésű övvel, a mely néha egyes kövekkel kirakott részekkel van összerakva, de legtöbbször arany-szövés, édon ezüst, selyem vagy bőrből készült gazdag kivrasszal.

A kalapok jóval kisebbek, mint tavaly és csaknem mind abból a kikélfelhetetlen rücskös szalmafonásból való, kifelé, befelé, le- és felfelé gyűrögött karimával, toll, szalag és csipke díszsel. A nap- és esernyők nem igen változtak tavaly óta. (Divatújság)

(x.) Fővárosi Ujdonság! Aki ezelőtt néhány évvel járt utoljára Budapesten, ma bizony alig ismerné meg rohamosan fejlődő fővárosukat. A szomorú emlékü újépület utolsó falmaradványait most bontja felvidéki tótjaink csáknya, másutt egész házsorok tűntek el, helyükbe pompás modern paloták emelkedtek s különösen az óriásforgalmu Kerepesi-ut, melynek apró rozszant házikói bántották valaha a keleti pályaudvaron Budapestre érkezők szemét, épült ki már csaknem teljesen teljes pompában. De nemcsak építkezési szempontból haladt a Kerepesi-ut oly csodálatos rohamos módon, kereskedelmihaleadása sem maradt amannak mögötte s aki megtekinti például a Népszínház átellenében épp most meg nyílt „Párisi nagy áruházat“, mely a Kerepesi-ut 38. számú külön e célra épült nagy sarokpalota összes földalatti, földszinti és elsőemeleti helyiségeit foglalja el, ugyancsak bámulni fog a műipar kincseinek ezen minden eddig léteztetett háttérbe szorító halmazán, a legszerényebb, valamint legtulzóbb igényeket egyformán kielégítő ezer meg ezer a száma a mindenfajta díszmű, játék, porcellán és bőrárunak, lámpáknak, vasbutoroknak, a férfi divat cikkeknak, az üveg-féléknak s a jó Isten tudja milyenféle és fajta

árúknak, melyek mindegyike számára külön osztály van berendezve. Az egész rengeteg üzlet mely néhány milliónyi értéket tartalmaz és melynek több mint 200 főnyi személyzetéből egy fél zászlóalj kitelnek, a híres párisi „Bon Marché“ mintájára és elvei szerint készült és összes osztályainak megtekintésére egy nap aligha volna elég. Az az ország, melynek kereskedelmi vállalkozó szelleme 2-3 évtized alatt ennyire tudott fejlődni, az határozottan halad felülmulhatatlanul a boldogulás célja felé!

Közgazdaság.

Ismétlő gazdasági iskola.

Antalfalva, április 6.

Nem régen történt, hogy a tanfelügyelőség után a községekhez azon átirat érkezett, mely a községek képviselőtestületeinek figyelmét arra hívja fel, miszerint a községi iskoláknál ismétlő gazdasági iskola szerveztessék. A község ugyanis megbizná valamelyik buzgó tanítóját — a ki esüidők alatt mezőgazdasági kurzust halgatná — és az asután az ismétlő iskola tanköteleseit mezőgazdaságban elméletileg és gyakorlatilag oktatódná.

Ezen intézkedés sokkal szükségesebb, hasznosabb és fontosabb, mint sem azt első pillanatban gondolni lehetne, különösen a volt határvidéken, a hol a nép csupán földmivelésből él és a hol mintaszerű gazdasággal felruházott uradalmak nincsenek.

Az ismétlő gazdasági iskola illetve tanfolyam szervezéséről szóló tanfelügyelőségi átirat nézetünk szerint csak első lépésnek tekinthető, mely a rendszeres mezőgazdasági oktatás terén történik. A tankötelesek közül ha nem is mindnyájan, de lesznek sokan, a kik örömet okszerű mezőgazdaságból egyet mást hallanak, azt elsajátítva, odahaza az öregebbeknek elbeszéli és annak a megvalósítását sürgetni fogják. Tagadhatlan, hogy a földmivelő népünk nehezen hódol új szokásnak, új rendszernek, idővel azonban a jót és a hasznosat be fogja látni. Hiszen mindnyájan tudjuk, hogy néhány évvel ezelőtt a mi népünk a trágyát gödrökbe hányta, máma már szorgalmasabb gazdák a trágyát veszik és felhasználják. Népünk a földmivelés terén igen hátramaradt, földét mivelí úgy mint azt öregapáktól tanulta, hivatkozván rendszeren arra „ha az Isten akarja, meg lesz a termés.“ Hollandiában egy darab kertből, Csehországban egy-két téhéből megél a család, nálunk néhány holdes család — legnagyobb nélkülözésnek van kitéve, mert vidékünkön még igen kevesen rendszeres földmiveléssel, talaj trágyázásával, marhatenyésztéssel, erős igavonó állatok gondoskodásával és takarmány előállításával foglalkoznak, arra pedig, hogy valaki parlagon hagyja földét, alig van példa. Földmivelő gaszáinknak legnagyobb pium desideriuma sok holdat szerezni, holott kevesebb földből, de azt racionaliter felhasználva, is meg lehet élni.

„Ignoti nulla cupido“ addig míg kézzelfoghatólag célszerű mezőgazdaságra nem tanítjuk, nem vezetjük a népet, üdvösebb, jobb mezőgazdasági viszonyok nem jöhetnek létre. — Egy példát akarok felhozni. 1893-ban a volt határvidék néhány községében kolera dühöngött, addig míg követlenül nem győződött meg a nép arról, hogy a kolera ragadós betegség, óvintézkedésekről mit sem akart tudni, kacagott a hatóságai rendelkezéseken és figyelmeztetéseken, különösen a karbolt fumigálta, de a mint azt tapasztalta, hogy egész családok elpusztultak, melyek az óvintézkedésekkel nem törődtek, bezaag másképen gondolkozott, engedelmesskedett és hallgatott az okos szóra. Ugy voltunk a komlóültetéssel is kezdetben: a nép guoyolta az uttörőket, ma már a határvidék egy-két községében, nevezetesen Antalfalván és Lajosfalván számos komlótermelő van, a szőlőket helyettesítik komlóval „verba movent, exempla trahunt“.

Támogassuk tehát és valósítsuk meg minden tétovázás nélkül az ismétlő gazdasági iskolát minden községben és ezen az uton sürgessük és hirdessük, hogy a legközelebbi idő alatt minden járásban rendszeres mezőgazdasági iskola és mintagazdasági telep felállításának.

Táviratok.

A hercegprimás nagycsüdtörtőkön.

Budapest, április 7. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Ma reggel 9 órakor a hercegprimás celebrált a nagycsüdtörtöki isteni tiszteleten, utána pedig megmosta Budapest városa legidősebb 12 polgárának a lábát.

A vámszövetség ellen.

Budapest, április 7. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Kossuth Ferencz felhívása folytán a szatmári függetlenségi párt elhatározta, hogy legközelebb a vámszövetség ellen tiltakozó népgyűlést tart.

Mennyi a flotta?

Budapest, április 7. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Bécsből jelentik: Politikai körökben hírlík, hogy a flotta kiépítésére nem mint híresztelték 55 milliót fognak kérni, hanem legfőlebb 30 milliót.

Szapáry Géza gróf temetéséhez.

Budapest, április 7. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Sorok Ujjaluból jelentik: Az egész Szapáry család jelenlétében ma délelőtt 10 órakor helyezték örök nyugalomra gróf Szapáry Géza m. kir. főudvarmestert a családi sírboltban.

A Zola-pör.

Budapest, április 7. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Megbízható forrásból jelentik, hogy a párisi hadi törvényszék Zola ellen mégis meg fogja indítani a pört.

A tőzsdéről.

Budapest, április 7. (A nagybeeskereki Lloyd társulat távirata.) Buzában a kínálat lanya, forgalom 20.000 mm., az árak szilárdak. Kötetett:

Rozs tavaszra	9:24—9:26
Buza márcz-április	12:67—12:69
Tengeri május-junius	5:29—5:30
Zab	6:82—6:84

Nyilttér.*

Abbazia, 1898. április 4-én.

Tekintetes Szerkesztő Ur!

Weiss Gyula ur az utolsó városi közgyűlés alkalmával rossz szándékból tett és m. h. 29. é. b. lapjában közölt személyemet sértő állításai minden alapot nélkülöznek, miért is ellene a bűnvádi eljárást meg fogom indítani.

Ezen sorok közvételéért kérve, maradok

kiváló tisztelettel

Róth Bernát,
mérnök.

335—1.1

*) Az e rovat alatt közöltékért nem vállal felelősséget a szerk.

Hirdetések.

Két szép lakás

esetleg egy nagyobb fél részére is kiadható ujonnan felépült házamban, első emeleten.

Kiadható május elsejével.

Közelebbi értesítések

Daun Gyulánál.

331—3.2

Egyedül valódi angol balzsamot

(Tinctura balsamica) nagyban és kicsinyben csakis **THIERRY A.** gyógyszerész

Pregrada. Rohits mellett hatóságilag engedélyezett és törvényesen bejegyzett

balzsam-gyára

Valódi csak ezzel a kereskedelmi törvényszék bejegyzett

széles védjeggyel

Balzsamom teljes csomagolása a minták törvényes védelmében van.

A legérzékenyebb, leggyorsabb és legjobb népies készítmény a tüdőfájás, köhögés, gyomorégés, étvágytalanság, rossz íz, rossz szagú lélek, fejfájás, szédülés, álmatlanság, székrekedés, és minden egyéb, mint különösen a légzőrendszer betegségei, szájgyulladás, fájó nyelvtünetek, égési sebek stb. stb. ellen.

A hol nincsen raktár, ott közvetlenül rendeljünk ezen a címen: An die Fabrik der A. Thierry in Pregrada bei Zichitsoh.

Ar Magyarország és Ausztria bármely postafiókjára ládával együtt portamentesen küldve:

12 kis vagy 6 duplaüveggel . . . . . 4 korona
60 . . . . . 13 korona

Bosznia és Hercegovinába 30 krajár drágább.

Hamisítót és utánzókat, valamint hamisított gyártmányokat árusítókat a védjegytörvény szigorúan üldözi.

Schutzengel-Apotheke

Egyedül valódi Százlevelű rózsakenőcs

(Balsamsalbe ex rosa centifolia).

A jelenben a legerősebben ható kenőcs

Nagy antiszeptikus értéke van. Különösen meggyógyítja a gyulladást. Bármi régi kúszó hajnál és sebnél határozott eredményt nyújt. Legelőször is javulást és fájdalmak enyhülését idézi elő.

Két adagnál kevesebbet nem küldünk a szétjelküldést csakis előleges fizetés vagy utánvétellel eszközölve. 2 tégely ára bérmentesen küldve és már betudva a szállítóval és csomagolásával 3 korona 40 fillér.

Óvakodjanak hatás nélkül való hamisítások vásárlásától és jól tessék ügyelni, hogy minden tégelyen beégetve legyen a fent látható védjegy és a cím: Schutzengel-Apotheke des A. Thierry in Pregrada. Minden tégely használati utasításba van csomagolva. Százlevelű rózsakenőcsen hamisított és utánzóit a védjegytörvény értelmében törvényesen és szigorúan üldözi, valamint a hamisítványok toposztóit is.

A hol nincsen raktár, ott közvetlenül rendeljünk ezen a címen: An die Schutzengel-Apotheke und Balsamfabrik des A. Thierry in Pregrada bei Zichitsoh. A szétjelküldés csakis előleges fizetés vagy utánvétellel eszközölhető.

Raktár: **NAGYBECSKEREKEN,**

Moczkovcsák Dezső gyógyszerésztárában, a „Koronához”.

Raktár **SZERB-ITTEBÉN:**

ADORJAN MÁRTON 224-35.7

Perlasz község előljárásgától.

1499. szám, 1898. k. 328-3.3

Versenyárgyalási hirdetmény.

Mely szerint Perlasz község előljárársága részéről ezennel közhírré tétetik, hogy felsőbb hatóságilag jóváhagyott szabályrendelete értelmében a községi rendőrség alább érintett ruházatára nézve a versenyárgyalás folyó évi április hó 18-án d. e. 8 órakor Perlasz község házában fog megtartatni.

1. 11 drb jó minőségű szürke posztó zubbony, lengyel nadrág és mellény.
2. 11 drb sapka (ernyős).
3. 11 drb nemzeti színű posztó karöv és kardbojt.
4. 11 drb köppeney.
5. 11 pár bagaria bőrcsizma.
6. 11 drb téli sapka (báránbőr).

Feltételek:

Vállalkozó köteles az összes ruházatot 1898. évi május hó 20 án átadni, ellenesetben a vállalkozó terhére más által fog elkészítettetni.

A mennyiben a ruházat a bemutató szövetmintának meg nem felel, az át nem vétetik, hanem a vállalkozó terhére újból elkészítettetik.

A vétel ár 1898. évi augusztus hó 20-án fog egészben vállalkozónak kifizetettetni.

Felhivatnak ennél fogva mindazok, a kik vállalkozni óhajtanak, hogy a szövetmintákat azonnal, zárt írásbeli ajánlataikat

pedig 10% bánatpénzzel ellátva a versenyárgyalás előtt előírott előljárásgától okvetlenül benyujtsák, mert utóajánlatok el nem fogadtatnak.

Kelt Perlaszon, 1898. évi április hó 3 án.

Vuchetich, Mudris,
jegyző. bíró,

A központi szolgabírói hivataltól.

4894. szám, 1898. 333-3.1

Pályázati hirdetmény.

Torontál vármegye központi járásába kebeleztet Sz. Aradac községben megüresedett körbába állásra pályázatot hirdetek.

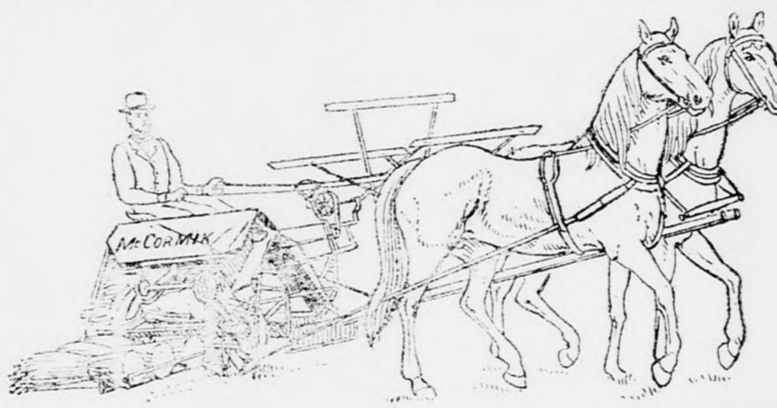
A javadalmazás évi 100 frt, fizetés, látogatási díj: szelléreknél 1 frt, birtokosok fél telekig 2 frt, 1 telekig 3 frt ezen felül 4 frt, egyéb látogatásért nappal 20 kr, éjjel 40 kr.

Felhívom a jelzett állásra pályázni óhajtókat, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényeiket 1898. évi április hó 20 áig hivatalomhoz betérjesszék.

N.-Beeskereken, 1898. április 1-én.

Daniel, főszolgabíró.

Mc Cormick 236-16.6
ARATÓ-GÉPEK,

a legjobbak a világon; kévekötok és marokrakók, Mc Cormick fűkaszalók, eredeti amerikai köszörűkészülékek, szénagereblyék és szénaforgatók legjutányosabban beszerezhetők

Müller és Weisz cégénél

Budapest, V., váci-körut 76.

32-38.22

Csokoládé, Cacao, Bonbonok,
legjobb és legtisztább minőségben

PIUMEI Cacao és Csokoládé-Gyár (RT.)
Kapható minden jobb fűszer-és csemegé-üzletben

Dürkopp-féle
Diana-kerékpárok
utolérhetetlenek

szolid kivitel, csinosság és könnyű járásuk miatt.

Az 1898. évi többféle újdonsággal ellátott gépek megtekinthetők

BROSCHKÓ EDE
raktárában
Nagybecskereken. (286-82)

Dr. HÖGYES-féle
az egész világon szabadalmazott higiénikus asbest talpbatét.

Egy talpmány, mely hossz-s kísérletek és fáradságok eredménye, hivatva van, hogy az emberi test legégyesőbb részét megóvja a meghűléstől. Nincs többé tyukszem, bőrkeményedés, lábfejtörés, lábégés, meg van védve hideg vagy meleg és lábizzadás ellen az, ki cipőjét dr. Högyes-féle szabadalmazott asbest talpbatéttel látja el. Csakban szenvedőknek és köhögésre ingerülteknek megbecsülhetlen értékű.

Az asbest talpbatét kitűnőségét legjobban bizonyítja, hogy a cs. és kir. közös hadseregnek és a m. kir. honvédségnek eddig 22500 pár szállítottatt. Ár. páronként 1 frt 20 kr., gyermekeknek 60 kr. Szétküldés csakis utánvétellel. Felvilágosítások és prospektusok ingyen. 323-50.1

Általános Asbestárú-gyár betéti társaság Budapest VI. Sziv-utca 18.